

V zadevi Kariž proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat v sestavi:

Helena Jäderblom, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Aleš Pejchal, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 21. oktobra 2014,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 24383/12) proti Republiki Sloveniji, ki jo je po 34. členu Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 6. aprila 2012 vložil slovenski državlján Borut Kariž (v nadaljnjem besedilu: pritožnik).
2. Pritožnika je zastopala D. Baškovič, odvetnica iz Ljubljane. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopala T. Mihelič Žitko, državna pravobranilka.
3. 3. marca 2014 je bila vlada seznanjena s pritožbo glede neopravljene ustne obravnave, preostali del pritožbe pa je bil razglašen kot nesprejemljiv.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnik je bil rojen leta 1966 in živi v Portorožu.
5. 13. marca 2010 je policija izdala pritožniku plačilni nalog za globo v višini 540 evrov (EUR) za dva prometna prekrška v skladu s prvim in tretjim odstavkom 27. člena ter tretjim in petim odstavkom 135. člena Zakona o varnosti cestnega prometa. Iz policijskega opisa dejstev in dokazov je razvidno, da se 13. marca 2010 ob 9.45 pritožnik, medtem ko je poskušal peljati mimo vozila osebe X, ki je bilo nepravilno parkirano, ni prepričal, ali to lahko varno stori brez ogrožanja vozila osebe X, in je z zadnjim desnim delom svojega vozila trčil v zadnji levi del vozila osebe X. Domnevno je po trku s kraja prometne nesreče odpeljal, ne da bi osebi X, ki ni bila navzoča pri nesreči, dal osebne podatke oz. o tem obvestil policijo. Oseba X je policiji navedla, da ji je neznana priča povedala, da je oseba, odgovorna za nesrečo, vozila temen avtomobil z registrsko tablico LJ 37-33. Na podlagi teh podatkov je policija preverila dve vozili z registrskima tablicama LJ 37-33V in LJ 37-33L. Ti vozili nista imeli vidnih znakov poškodb. 14. marca 2010 je oseba X obvestila policijo, da je našla temno vozilo z registrsko tablico KP L3-733. Policija je ugotovila, da je bil lastnik vozila pritožnik. Istega dne je opravila z njim razgovor in ogled njegovega vozila. Ugotovila je, da so poškodbe na pritožnikovem vozilu ustrezale poškodbam na vozilu osebe X. Poleg tega je ugotovila, da je bila ob nesreči prisotna v pritožnikovem vozilu oseba Y.

6. 31. marca 2010 je pritožnik vložil ugovor. Zatrjeval je, da ni zaznal nobenega trka med voziloma in da v skladu s tem ni obvestil osebe X ali policije o nesreči; da je bilo na cesti precej mimoidočih ljudi, ki so videli, kako je manevriral s svojim vozilom, vendar prav nobeden od njih ni z ničimer nakazal, da je oplazil ali poškodoval vozilo osebe X; da stanuje na naslovu kraja nezgode, zaradi česar ne bi nikoli zapustil tega kraja, tudi če bi škodo povzročil; da je bil o nezgodi obveščen šele naslednjega dne, ko ga je poklicala policija in so si skupaj ogledali njegovo vozilo, na katerem je bila vidna tanka črta dolžine 10 do 15 cm, za katero pa ne ve, od kdaj je na vozilu. Po pritožnikovem mnenju bi lahko zaradi nepravilnega parkiranja osebe X vsako vozilo oplazilo njegovo vozilo; iz poškodbe na vozilu osebe X pa je bilo jasno, da pritožnik ni mogel povzročiti škode s svojim vozilom. Pritožnik je poudaril, da bi nezgodo, če bi jo zaznal, prijavil, to dejstvo pa bi lahko dokazala priča Y, ki je bila prisotna v njegovem avtu. Podrobno je opisal dogodke z dne 13. marca 2010, in sicer da je približno ob 9.30 zapeljal iz garažnega boksa; želel je zaviti desno, vendar sta mu to v celoti preprečevali dve osebni vozili, parkirani na samem vozišču; parkirani vozili sta ogrožali prometno varnost, saj prostor med njima ni dopuščal prehoda rešilnemu vozilu ali kateremu drugemu intervencijskemu vozilu; v tem položaju je bil voznik primoran zavrati svoje vozilo pod ustreznim kotom, da bi mu omogočil varen prehod med voziloma; moral je poklopiti obe stranski ogledali, sicer prehod brez trka ogledal s parkiranima voziloma ne bi bil mogoč; hitrost pri manevriranju je bila skoraj nična in ni zaznal, da bi oplazil ali poškodoval katero drugo vozilo.

7. 14. aprila 2010 je policija izdala obrazloženo odločbo, s katero je ugotovila pritožnikovo krivdo glede zgoraj navedenih prekrškov.

8. 29. aprila 2010 je pritožnik vložil zahtevo za sodno varstvo. Pritožil se je, da policija ni zadostno ugotavljala okoliščin primera, da ni zapustil ali pobegnil s kraja nesreče, da sam ni zaznal nobenega trčenja ter v skladu s tem ni obvestil osebe X in policije po tretjem odstavku 135. člena Zakona o varnosti cestnega prometa. Navedel je tudi, da je želel zaviti desno na cestišče, vendar sta mu to preprečevali dve osebni vozili, parkirani na samem vozišču, in sicer na levi in desni strani ceste. Eno od vozil je pripadalo osebi X. Ko se je želel zapeljati iz garažnih boksov, tega ni mogel storiti in je bil primoran kar nekaj časa manevrirati, da je postavil avtomobil pod primeren kot in je moral vozilo skoraj zavrati, da je lahko zapeljal mimo obeh vozil. Da je to lahko storil varno, je moral poklopiti obe stranski ogledali, sicer prehod brez njunega trka s parkiranima voziloma ne bi bil mogoč. Pri navedenem manevriranju ni zaznal, da bi oplazil ali poškodoval katero od teh vozil. Hitrost pri tem je bila minimalna. Na cesti je bilo precej mimoidočih ljudi, ki so bili prisotni pri manevriranju, vendar prav nobeden ni z ničimer nakazal, da se je zgodila nezgoda. Za potrditev navedenega je pritožnik predlagal svoje zaslišanje in zaslišanje osebe Y. Navedel je še, da policija ni upoštevala, da stanuje na naslovu kraja nezgode, zaradi česar ne bi imel nobenega interesa zapustiti tega kraja. Odpeljal se je na bencinsko črpalko, po nakupih in na obisk k staršem. V dokaz je predložil račun bencinske črpalke, račun trgovine in predlagal zaslišanje staršev. Poleg tega je navedel, da če bi zavestno zapustil kraj nesreče, bi

tudi ustrezno zakril vse odrgnine na svojem vozilu. Četudi bi s svojim vozilom oplazil vozilo osebe X, tega ne bi mogel zaznati, saj je njegovo vozilo na dizelski pogon, ki močno trese. Poleg tega je vedno prižgan tudi radio, kar zmanjšuje verjetnost, da bi zaznal oplazenje. Za potrditev navedenega je pritožnik predlagal svoje zaslišanje in zaslišanje osebe Y. Navedel je, da ni seznanjen z dnem, ko se je praska pojavila na njegovem vozilu, saj je staro sedem let in ima veliko drugih prask. Ker je bilo vozilo osebe X parkirano nepravilno, bi ga lahko oplazilo katero koli vozilo. Policija ni pojasnila, na podlagi katerega dejstva je sklepala, da se črta na njegovem vozilu ujema s poškodbo na vozilu osebe X. Po pritožnikovem mnenju je oseba X mrzlično iskala krivca in ga takoj, ko je našla črn avto z nekaj praskami, prijavila policiji, ta pa je verjela osebi X brez zaslišanja prič in brez upoštevanja vseh okoliščin primera.

9. 12. septembra 2011 je Okrajno sodišče v Ljubljani zavrnilo zahtevo za sodno varstvo brez obravnave. Okrajno sodišče je menilo, da ni razloga za dvom o ugotovitvah policistov, ko so s pritožnikom opravili razgovor in ogled vozila, na katerem so opazili poškodbe, ustrezne poškodbam na vozilu osebe X. Po mnenju sodišča je bilo iz listinskih dokazov v spisu, predvsem fotografij vozila osebe X, jasno razvidno, da je poškodbe povzročilo pritožnikovo vozilo, ugovori pritožnika v tej zvezi pa so bili posplošeni in subjektivni. Predvsem navedbe, da bi nezgodo zagotovo prijavili mimoidoči ali da pritožnik ne bi zapustil kraja nezgode, če bi jo zaznal, so subjektivne in jih ni mogoče preizkusiti. Pritožnik se ne more rešiti odgovornosti za prekršek, saj je bila navedba, da ni zaznal trčenja, spet subjektivna. Od vsakega udeleženca v cestnem prometu se pričakuje, da bo v okoliščinah, ki jih je navedel pritožnik, še posebno pozoren na dogajanje, in bi trčenje moral zaznati. Glede pritožnikove navedbe, da je bilo vozilo osebe X parkirano na cestišču in da je ogrožalo varnost prometa, je sodišče poudarilo, da lahko presoja le pritožnikovo ravnanje. Presodilo je, da bi moral v skladu s petim odstavkom 135. člena Zakona o varnosti cestnega prometa storilec, ki je zapustil kraj nesreče, takoj predložiti oškodovancu ali policiji podatke iz navedenega člena. Sodišču se torej ni bilo treba opredeljevati do pritožnikovih navedb, da ni zapustil kraja nesreče in se odpeljal neznano kam, ker so te navedbe pravno nepomembne. Končno dokazi, ki jih je predložil pritožnik, niso mogli spremeniti sklepov policije in je bil to samo poskus zavlačevanja postopka, saj dokazni predlogi niso izpolnjevali potrebnih pravnih standardov o vsebini, o kateri naj bi predlagane priče pričale.

10. 9. novembra 2011 je pritožnik vložil ustavno pritožbo.

11. Ustavno sodišče je s sklepom z dne 26. marca 2012 zavrglo ustavno pritožbo kot nedovoljeno.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

12. Za upoštevano domačo zakonodajo in prakso glej *Suhadolc proti Sloveniji* ((sklep), št. 57655/08, 17. maj 2011) in *Flisar proti Sloveniji* (št. 3127/09, 14.–16. odstavek, 29. september 2011). Za obravnavano zadevo se upoštevajo te določbe Zakona o varnosti cestnega prometa:

»27. člen

1. Preden zapelje na drug prometni pas in pred vsako drugo spremembo smeri vožnje, premikom vozila ali vključevanjem v promet, se mora voznik prepričati, da to lahko stori brez nevarnosti za druge udeležence cestnega prometa ali premoženje, in svojo namero pravočasno in nedvoumno nakazati s smerno utripalko.

...

3. (5) Z globo 40 eurov se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

...

135. člen

3. Neposredni udeleženec prometne nesreče, ki je zapustil mesto prometne nesreče, mora nemudoma obvestiti upravičenca do podatkov iz prejšnjega odstavka ali policijo, da je bil udeležen v prometni nesreči, posredovati podatke o kraju in ostalih okoliščinah nesreče, svoje podatke, registrsko številko vozila in navesti kraj, kjer se nahaja, ter omogočiti naknadno ugotavljanje dejstev.

...

5. Z globo najmanj 500 eurov se kaznuje za prekršek neposredni udeleženec prometne nesreče, ki ravna v nasprotju [*inter alia*] s tretjim odstavkom tega člena.«

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV 6. ČLENA KONVENCIJE

13. Pritožnik se je pritožil zaradi neopravljene ustne obravnave. Skliceval se je na prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glede tega glasi:

"Vsakdo ima pravico, da ... o kakršnih koli kazenskih obtožbah zoper njega pravično ... odloča ... sodišče."

14. Vlada je to trditev izpodbijala.

A. Sprejemljivost

15. Sodišče ugotavlja, da ta pritožba ni očitno neutemeljena v smislu točke a

tretjega odstavka 35. člena konvencije. Prav tako ugotavlja, da ni nesprejemljiva niti iz katerih koli drugih razlogov. Torej jo je treba razglasiti za sprejemljivo.

B. Utemeljenost

16. Pritožnik se je pritožil, da je okrajno sodišče samodejno potrdilo osebne zaznave policistov, kar je bila edina podlaga za njegovo prekrškovno obsodbo. Po njegovem mnenju domače sodišče ni moglo pravilno presoditi dejstev v zadevi, ne da bi izvedlo ustno obravnavo. Še zlasti pa predlagano zaslišanje osebe Y, ki je bila edina prisotna priča na prizorišču, nikakor ni poskus zavlačevanja postopka.

17. Po mnenju vlade se okoliščine v tej zadevi razlikujejo od okoliščin v zadevi *Flisar proti Sloveniji* (navedeno zgoraj). Dejstev v tej zadevi ni zaznal policist osebno, temveč neznana priča, ki je svoje zaznave predložila oškodovancu.

Zaznave te priče so potrjene z več objektivno ugotovljivimi dejstvi, potrdile pa so jih tudi navedbe, ki jih je v razgovoru s policisti, prav tako pa v ugovorih zoper plačilni nalog dal sám pritožnik. Iz listinske dokumentacije v sodnem spisu je izhajalo več dejstev, ki so se medsebojno ujemala oz. potrjevala in katerih skupna slika kaže na pravilnost sklepov policije. Neznana priča, ki je videla trčenje, je osebo X obvestila, da je vozilo temne barve poškodovalo njeno vozilo po zadnjem delu desne strani. Ista priča je osebi X sporočila nepopolno številko registrske tablice LJ 37-33. Pozneje je policija našla sled črne barve na mestu poškodbe vozila osebe X, opravila je razgovor s pritožnikom in skupaj z njim tudi ogled njegovega vozila. Poleg tega se je številčni del registrske tablice, ki ga je navedla neznana priča, ujemal s številko pritožnikove registrske tablice KP L3-733.

Pritožnik je policistu povedal, da je s težavo manevriral s svojim vozilom na dan nezgode. V zahtevi za sodno varstvo je navedel, da četudi bi s svojim vozilom trčil v vozilo osebe X, tega ne bi mogel zaznati, ker se njegovo vozilo pri majhni hitrosti trese in je vedno prižgan radio. Pritožnik je torej dopustil možnost, da se je trčenje dejansko zgodilo, s tem pa v celoti odvzel veljavo svoji trditvi, da se ni zgodilo. Okrajno sodišče je utemeljilo, zakaj ni zaslišalo predlaganih prič.

Pritožnik je imel možnost navesti svoje mnenje v ugovoru proti plačilnemu nalogu in v zahtevi za sodno varstvo, okrajno sodišče pa je navedlo utemeljeno presojo na podlagi listinske dokumentacije v sodnem spisu in ustna obravnavo ni bila potrebna.

18. Sodišče ugotavlja, da se ta zadeva nanaša na prometni prekršek, ki ga je osebno opazila neznana priča, ta pa je povedala oškodovancu X, da je vozilo temne barve poškodovalo zadnji levi del njegovega vozila, in tudi številko registrske tablice storilca LJ 37-33. Policija je v svoji evidenci našla dve vozili, ki bi jima lahko pripadala navedena registrska številka, LJ 37-33V in LJ 37-33L; preverila je obe vozili, vendar ni ugotovila nobenih poškodb, ki bi lahko ustrezale poškodbam na vozilu osebe X. Pozneje je oseba X našla vozilo pritožnika z registrsko tablico KP L3-733, parkirano v bližini. O tem je obvestila policijo. Policija si je ogledala vozilo osebe X in vozilo pritožnika ter s pritožnikom opravila razgovor. Na vozilu osebe X je bila ugotovljena črna odrgnina, ki je po osebnih opažanjih policije ustrezala poškodbam na vozilu pritožnika. Pritožnik ni mogel pojasniti, kdaj se je

odrgnina pojavila, saj je bilo vozilo staro. Pritožnik je pri izpodbijanju naložene globe pred Okrajnim sodiščem v Ljubljani navedel, da je imel težave pri manevriranju z vozilom zaradi nepravilnega parkiranja osebe X, vendar je zanikal, da bi storil prekršek, ali pa trdil, da ni zaznal trčenja. Med drugim je zahteval zaslišanje sebe in osebe Y, ki je bila tedaj prisotna v njegovem vozilu.

19. Sodišče meni, da je ta zadeva, v nasprotju z mnenjem vlade, podobna zadevi *Flisar proti Sloveniji* (navedeno zgoraj, 33.–39. odstavek). Dejstva niso bila ugotovljena z uporabo objektivne metode (na primer z zbiranjem vzorcev barve obeh vozil; glej, *nasprotno*, *Suhadolc proti Sloveniji*, navedeno zgoraj), ampak predvsem na podlagi osebnih opažanj neznane priče, ki je navedla delno registrsko številko storilca, in policistov, ki so vizualno preverjali škodo na vozilih, ki naj bi bila domnevno vpletena v nezgodo. V zahtevi za sodno varstvo je pritožnik zanikal, da bi storil prekršek, in je v dokaz, da ni poškodoval vozila osebe X, zahteval, da se on in oseba Y zaslišita. Ker je registrska številka po navedbi neznane priče, ki je pritožnik ni mogel zaslišati, nepopolna in so policisti obe vozili pregledani le vizualno, Sodišče dvomi o obrazložitvi okrajnega sodišča, da je zlasti pritožnikov predlog za zaslišanje osebe Y neutemeljen in poskus zavlačevanja postopka. Sodišče v teh okoliščinah, glede na naravo dejanskih vprašanj, ki jih mora obravnavati okrajno sodišče, in dejstvo, da dokazi niso bili pridobljeni objektivno, meni, da okrajno sodišče ni moglo pravilno ugotoviti dejstev ali pritožnikove krivde, ne da bi neposredno ocenilo dokaze na ustni obravnavi (glej, *mutatis mutandis*, *Flisar proti Sloveniji*, navedeno zgoraj, in *Milenović proti Sloveniji* (št. 11411/11, 28. februarja 2013)).

20. V skladu z zgoraj zapisanim Sodišče meni, da vlada ni navedla nobenih dejstev ali utemeljitev, ki bi ga prepričale, da bi v tej zadevi odločilo drugače. Ob upoštevanju svoje ustaljene sodne prakse na tem področju Sodišče meni, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije.

II. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

21. 41. člen konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.«

A. Odškodnina

22. Pritožnik je uveljavljal zahtevek za premoženjsko škodo v znesku 542,30 EUR za plačilo globe in 147,89 EUR za zvišano stopnjo avtomobilskega zavarovanja kot posledico prometne nezgode.

23. Vlada je to zahtevo izpodbijala.

24. Sodišče ne vidi vzročne zveze med ugotovljeno kršitvijo in zatrjevano premoženjsko škodo, zato ta zahtevek zavrača.

B. Stroški in izdatki

25. Pritožnik je tudi zahteval 740.85 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred domačimi sodišči, ter 500 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred Sodiščem.

26. Vlada je to zahtevo izpodbijala.

27. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le, če dokaže, da so dejansko nastali in bili neizogibni ter da je njihov znesek razumen. Sodišče glede stroškov in izdatkov, ki so nastali v domačih postopkih, ugotavlja, da je pritožnik, preden se je pritožil na ustanove, določene po konvenciji, izčrpal notranjepravna sredstva, ki so mu bila na voljo v domači zakonodaji, saj je vložil ugovor proti plačilnemu nalogu policije, zahtevo za sodno varstvo in ustavno pritožbo. Sodišče se zato strinja, da so pritožniku nastali stroški pri uveljavljanju odškodnine za kršitev konvencije v domačem pravnem sistemu (glej, *mutatis mutandis*, *Rojas Morales proti Italiji*, št. 39676/98, 42. odstavek, 16. novembra 2000). Sodišče ob upoštevanju razpoložljivih dokumentov in svoje sodne prakse meni, da je upravičeno priznati znesek 1.240.85 EUR, ki pokriva stroške iz vseh naslovov.

C. Zamudne obresti

28. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, da je pritožba sprejemljiva;

2. *razglaša*, da je pritožba sprejemljiva glede 6. člena konvencije;

3. razsoja, da je bil kršen 6. člen konvencije;

4. *razsoja*,

a) da mora tožena država v treh mesecih plačati pritožniku 1.240.85 EUR (tisoč dvesto štirideset evrov in petinosemdeset centov) za stroške in izdatke ter morebitni davek, obračunan pritožniku;

b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. *zavrača* preostali del zahtevka pritožnika za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 13. novembra 2014 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips
namestnik sodnega tajnika

Helena Jäderblom
predsednica